

ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

ลักษณาพร กรุงไกรเพชร (พ.บ.) และ กิตติ กรุงไกรเพชร (พ.บ.)

สำนักงานจัดการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 453 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าโคสแควร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุเฉลี่ย 20.84 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.30 ภูมิลำเนาเดิมเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 39.50 อยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 69.30 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 79.70 ผู้อุปการะเลี้ยงดูเป็นบิดามารดา ร้อยละ 80.40 รายรับต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2,000-5,000 บาท (ร้อยละ 43.05) รายจ่ายต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างระหว่าง 2,000-5,000 บาท (ร้อยละ 51.20) อัตราการ สูบบุหรี่ร้อยละ 9.27 เมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับผู้ที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่พบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ เพศ พบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง $p=.00$ การอยู่ร่วมกับครอบครัวพบว่า การอยู่โดยลำพังสูบบุหรี่มากกว่าอยู่ร่วมกับบิดามารดา $p=.03$ รายจ่ายพบว่า รายจ่ายมากสูบบุหรี่มากกว่าผู้ที่รายจ่ายน้อย $p=.00$ และความรู้พบว่า มีความรู้น้อยสูบบุหรี่มากกว่ามีความรู้มาก $p=.01$ และ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบมากที่สุดคืออยากทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 45.24 รองมาคือ ความเครียดวิตกกังวล ร้อยละ 33.33 จำนวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อวันส่วนใหญ่ 2-5 มวน (ร้อยละ 45.24) ความถี่ในการสูบบมากที่สุดคือ สูบทุกวัน ร้อยละ 45.23 รองมาสูบสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 19.04 ไม่มียี่ห้อ ร้อยละ 38.10 ชื่อจากร้านสะดวกซื้อ ร้อยละ 61.90 ร้อยละ 35.71 ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่น้อยกว่า 100 บาทต่อเดือน โอกาสในการสูบบุหรี่คือเมื่อไปเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา ร้อยละ 35.90 สถานที่ที่ทานมักจะสูบบุหรี่คือ สถานบันเทิง (เรคหรือผับ) ร้อยละ 35.29 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการสูบบุหรี่พบว่า ร้อยละ 83.33 เห็นว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และร้อยละ 76.19 เห็นว่าการสูบบุหรี่มีผลเสียต่อครอบครัว

คำสำคัญ ปัจจัย สูบบุหรี่ นิสิต/นักศึกษา มหาวิทยาลัย

ผู้นิพนธ์ที่รับผิดชอบ ลักษณาพร กรุงไกรเพชร

สำนักงานจัดการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ประเทศไทย

E- mail: luksanaporn@buu.ac.th

Factor affecting Smoking behavior of Undergraduate students in Burapha University

Luksanaporn Krungkraipetch (M.D.) and Kittii Krungkraipetch (M.D.)

The Education Management Office, Faculty of Medicine, Burapha University, Chonburi

Abstract

The research was a descriptive study to determine the factors that influence smoking among Burapha University students, Chonburi Province. Four hundred fifty three students were selected by systematic sampling. The instrument was a questionnaire where validity and reliability were tested. The data was analysed by using the percentage, mean, standard deviation, and chi-square. We found that mean age of students was 20.84 years. Female was 69.30%. Their hometowns were in eastern region (39.50%). The majority (69.30%) stayed with their parents. Parents were living together up to 79.70%. About 80.40% of benefactors were their own parents. Most of them (43.05%) were given around 2,000-5,000 Baht per month, and most of them (51.20%) spent around 2,000-5,000 Baht a month either. Smoking rate was 9.27%. As comparing between smokers and non-smokers, male smoked cigarette more than female significant statistically ($p = .00$). Students who stayed alone, smoked cigarette more than students who stayed with their parents ($p = .03$). Students who had higher expenditure per month smoked more cigarettes than those who had less expenditure ($p = .00$). About the effect of smoking, those who knew less smoked cigarettes more than those who knew better ($p = .01$). For the smoking behaviors, we found that try smoking was the most common reason (45.24%), following by stress/anxiety (33.33%). The average of cigarettes used was 2-5 pieces per day (45.24%). Smoked everyday was 45.23%. Smoked 2-3 days per week was 19.04%. Most of them brought no brand cigarettes (38.10%). Sources of cigarettes were mainly purchased from convenient stores (61.90%). Cost of smoking was less than 100 Baht per month (35.71%). Main occasions for smoking was during nightlife and drinking (35.90%). There were 88.33% and 76.19% admitted the risk of respiratory disease and bad affect on people around respectively.

Keywords Factor, Smoking behavior, Undergraduate students, University

Corresponding author Luksanaporn Krungkraipetch

The Education Management Office, Faculty of Medicine,
Burapha University, Chonburi, Thailand.

E- mail: luksanaporn@buu.ac.th

บทนำ

องค์การอนามัยโลกทรงให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงพิษภัยบุหรี่ โดยขอความร่วมมือให้ผู้สูบบุหรี่ทั่วโลกซึ่งขณะนี้ประมาณ 1,300 ล้านคนหรือ 1 ใน 3 ของประชากรที่เป็นผู้ใหญ่ ให้หยุดสูบบุหรี่อย่างน้อย 1 วันในวันนี้ ในปีนี้มุ่งเน้นการคุ้มครองสุขภาพประชาชนที่ไม่สูบบุหรี่ซึ่งทั่วโลกมีประมาณ 6,000 ล้านคน จากควันบุหรี่มือสองที่มาจากผู้สูบบุหรี่ โดยกำหนดคำขวัญรณรงค์ว่า “ไร้ควันบุหรี่ สิ่งแวดล้อมดี ชีวิตสดใส” หรือ SMOKE-FREE ENVIRONMENTS

ขณะนี้ ภัยจากการสูบบุหรี่ เป็นสาเหตุการตายที่สำคัญของประชากรโลกในอันดับต้น ๆ ปีละ 5 ล้านคน เฉลี่ยนาทีละประมาณ 10 คน หากไม่มีการรณรงค์แก้ปัญหาใด ๆ คาดว่าในอีก 14 ปีข้างหน้าหรือใน พ.ศ. 2563 ครึ่งหนึ่งของผู้สูบบุหรี่ในวันนี้ หรือประมาณ 650 ล้านคน จะจบชีวิตก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะวัยแรงงาน นพ.ม.ก.ค. ณ สงขลา กล่าวว่า องค์การอนามัยโลกรายงานผลสำรวจปัญหาของบุหรี่มือสอง ระหว่างปี 2542-2548 โดยสัมภาษณ์นักเรียนอายุ 13-15 ปี จาก 132 ประเทศทั่วโลก พบว่าร้อยละ 44 ได้รับความเสี่ยงที่บ้าน อีกร้อยละ 56 ได้รับความเสี่ยงในสถานที่สาธารณะ ส่วนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 11 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินเดีย พม่า ติมอร์ตะวันออก อินโดนีเซีย บังกลาเทศ เนปาล ศรีลังกา ภูฏาน เกาหลีเหนือ และมัลดีฟส์ พบว่า อัตราการสูบบุหรี่ของเด็กนักเรียนไทยมีถึงร้อยละ 11.7 สูงกว่าอินเดียซึ่งมีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 4.2 นอกจากนี้ยังพบว่ากว่าร้อยละ 50 ของนักเรียนเกือบทุกประเทศ ได้รับความเสี่ยงในสถานที่สาธารณะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะในภูมิภาคนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จะต้องเพิ่มความจริงจังให้มากกว่านี้ เนื่องจากในบุหรี่ 1 มวนเมื่อเกิดการเผาไหม้ จะเกิดสารพิษมากกว่า 4,000 ชนิด และในควันบุหรี่มือสองมีสารพิษอย่างน้อย 250 ชนิด โดยเป็นสารก่อมะเร็งมากกว่า 60 ชนิด จึงไม่มีใครปลอดภัยแม้จะไม่

ได้เป็นผู้สูบบุหรี่ก็ตาม¹ สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประเทศไทยจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรมาแล้วทั้งสิ้น 12 ครั้งโดยได้สำรวจครั้งแรกเมื่อปี 2519 และต่อมาได้สำรวจในปี 2524 2529 2531 2534 2536 2539 2542 2544 2546 2547 และ 2549 พบว่า อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2519 พบว่า ประชากรที่สูบบุหรี่มีอัตราร้อยละ 30.1 และลดลงเหลือร้อยละ 17.5 ในปี 2549 ทั้งชายและหญิงมีอัตราร้อยละลดลงเช่นเดียวกัน บุหรี่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่างๆ 36 ชนิด คือ โรคมะเร็ง 10 ชนิด โรคเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด 4 ชนิด โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ 11 ชนิด โรคเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์ 4 ชนิด และโรคอื่นๆ อีก 6 ชนิด ขณะนี้ทั่วโลกมีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ปีละประมาณ 5 ล้านคน หรือวันละ 13,000 คน และหากสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้ คาดว่าในปี 2563-2573 จำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคจากการสูบบุหรี่จะเพิ่มเป็น 10 ล้านคน/ปี ซึ่งสัดส่วนการเสียชีวิตนี้จำนวนครึ่งหนึ่ง คือ ผู้ที่กำลังสูบบุหรี่อยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังพบว่าการเจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่ เป็นภาระโรคอันดับที่ 2 ของคนไทย รองจากโรคเอดส์ ปัจจุบันคนไทยเสียชีวิตด้วยโรคจากการสูบบุหรี่ปีละ 52,000 คน หรือวันละ 142 คน หรือชั่วโมงละ 6 คน² มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งที่มีความเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่นิสิตที่เข้ามาศึกษานั้นมีภูมิภานาที่แตกต่างกัน มาจากครอบครัว ฐานะครอบครัว หรือ สิ่งที่ได้รับการปลูกฝังทัศนคติต่างๆ แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ รวมถึงมหาวิทยาลัยบูรพานั้นอยู่ในเขตเมืองซึ่งจากสถิติมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ สูงกว่าเขตนอกเมือง อีกทั้งรอบๆ มหาวิทยาลัย ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว และมีสถานบันเทิงยั่วมากมาย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอีกมากมายที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในมหาวิทยาลัย เช่น ความไม่รู้จริง อายาก ทดลอง เลียนแบบกลุ่มเพื่อน ดารา นักแสดง การสูบ

บุหรื้นั้นยังนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพร่างกาย ของตนเอง และคนรอบข้าง ที่ได้รับพิษจากควันบุหรื้อีกด้วย การจะแก้ปัญหานี้ต้องทราบถึง สาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรื อย่างแท้จริง ดังนั้น กลุ่มผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความชุกและปัจจัยที่ทำให้มี พฤติกรรมการสูบบุหรื รวมทั้งความรู้ ทศนคติ ต่างๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรื เพื่อใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานในการนำไปใช้แก้ปัญหกรรมการสูบบุหรืของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรื ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาภาค ตัดขวาง โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร นิสิตระดับปริญญาตรี ภาค ปกติ มหาวิทยาลัยบูรพาบางแสน จ.ชลบุรี ทั้งสิ้น 22,595 คน²

1.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane⁴ โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5% ระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ มีจำนวน 393.04 คน และเผื่อความผิดพลาดไว้ 15% เป็นจำนวน 453 คน

1.3 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sample)

- เลือกวิทยาเขต บางแสน เนื่องจากมี ประชากรมากที่สุด
- เลือกจากทุกคณะ ในสัดส่วนที่เท่ากัน
- ใช้การสุ่มรายชื่อจากทุกคณะด้วย คอมพิวเตอร์

2. การคัดเลือกข้อคำถาม ได้ทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่ผ่านมาและจัดทำแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจ (Check List) และแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating scale) จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยง จากนั้น แก้ไขตามคำแนะนำ

3. ทดสอบแบบสอบถามก่อนใช้จริง โดยได้มีการ ทดลองใช้ในนิสิตแพทย์จำนวน 30 คนก่อนใช้

4. เตรียมรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง ได้มีการขอ รายชื่อจากคณะต่างๆ จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบเป็น ระบบและ รวบรวมรายชื่อ จากนั้นประสานงานเก็บ ข้อมูล โดยติดต่อกับสโมสรนิสิตแต่ละคณะ

5. พัฒนามาตรฐานผู้เก็บข้อมูล โดยทำการ ทดสอบความเข้าใจ จากนั้นอธิบายโดยผู้วิจัยในส่วนที่ เข้าใจไม่ตรงกัน

6. ดำเนินการเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถาม ตามรายชื่อและเก็บแบบสอบถามตามสโมสรนิสิตตาม ที่ได้ประสานไว้

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.30 อายุเฉลี่ย 20.84 ภูมิลำเนาเดิมเป็นภาคตะวันออกเฉียง ร้อยละ 39.50 อยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 69.30 พื้นฐานครอบครัวบิดามารดาอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 79.70 ผู้อุปการะเลี้ยงดูโดยบิดามารดา ร้อยละ 80.40 รายรับ ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,000-5,000 บาท ร้อยละ 43.05 รายจ่ายต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 2,000- 5,000 บาท ร้อยละ 51.20 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			บิดาโดยลำพัง	25	5.50
หญิง	314	69.30	ผู้ปกครอง	20	4.40
ชาย	139	30.70	อื่นๆ	2	0.44
อายุเฉลี่ย(mean), ส่วนเบี่ยงเบน	20.84(.76)		รายรับต่อเดือน		
มาตรฐาน(S.D.)			< 2,000 บาท	16	3.50
ภูมิลำเนาเดิม			2,000-5,000 บาท	195	43.05
ภาคกลาง	133	29.40	5,000-8,000 บาท	153	33.80
ภาคเหนือ	22	4.90	8,000-10,000 บาท	47	10.40
ภาคใต้	30	6.60	>10,000 บาท	42	9.30
ภาคตะวันตก	11	2.40	รายจ่ายต่อเดือน		
ภาคตะวันออก	179	39.50	< 2,000 บาท	13	2.90
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	63	13.90	2,000-5,000 บาท	232	51.20
อื่นๆ	15	3.30	5,000-8,000 บาท	142	31.30
ประวัติการอยู่ร่วมกับครอบครัว			8,000-10,000 บาท	46	10.20
อยู่ร่วมกับบิดามารดา	314	69.30	>10,000 บาท	20	4.40
อยู่ร่วมกับมารดา	45	9.90			
อยู่ร่วมกับบิดา	12	2.60			
อยู่ร่วมกับผู้ปกครอง	24	5.30			
อยู่หอพักร่วมกับเพื่อน	43	9.50			
อยู่หอพักโดยลำพัง	10	2.20			
อื่นๆ	5	1.10			
พื้นฐานครอบครัว					
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	361	79.70			
บิดามารดาแยกกันอยู่รวมทั้ง	68	15.00			
กรณีหย่าร้าง					
บิดามารดาเสียชีวิต	7	1.50			
มารดาเสียชีวิต	8	1.80			
บิดาเสียชีวิต	9	2.00			
ผู้อุปการะเลี้ยงดู					
บิดาและมารดา	364	80.40			
มารดาโดยลำพัง	42	9.30			

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ

เมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ พบว่า ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่ เพศ พบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง การอยู่ร่วมกับครอบครัว พบว่า การอยู่โดยลำพังสูบบุหรี่มากกว่าอยู่ร่วมกับบิดามารดา รายจ่ายพบว่า ผู้ที่มีรายจ่ายมากสูบบุหรี่มากกว่าผู้ที่รายจ่ายน้อย และความรู้พบว่า มีความรู้ที่น้อยสูบบุหรี่มากกว่ามีความรู้มาก ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนาเดิม พื้นฐานครอบครัว ผู้อุปการะเลี้ยงดู และรายรับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆของนิสิตที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่

ข้อมูล	สูบบุหรี่		ไม่สูบบุหรี่		λ^2	P Value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ						
ชาย	31	22.30	108	77.70	40.48	.00
หญิง	11	3.50	303	96.50		
อายุ (ปี)					3.22	.67
20	11	7.29	140	92.61		
21	21	8.94	214	91.06		
22	7	14.29	42	85.61		
23	2	16.67	10	83.23		
24	0	0.00	1	100.00		
25	0	0.00	1	100.00		
ภูมิภาคกำเนิด					2.62	.86
ภาคกลาง	12	9.02	121	90.98		
ภาคเหนือ	1	4.500	21	95.50		
ภาคใต้	4	13.33	26	86.67		
ภาคตะวันตก	0	0.00	11	100.00		
ภาคตะวันออก	17	9.50	162	90.50		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	9.50	57	90.50		
การอยู่ร่วมกับครอบครัว					14.43	.03
อยู่ร่วมกับบิดาและมารดา	24	7.64	290	92.34		
อยู่ร่วมกับมารดา	5	11.1	40	88.9		
อยู่ร่วมกับบิดา	2	16.7	10	83.3		
อยู่ร่วมกับผู้ปกครอง	3	12.5	21	87.5		
อยู่หอพักร่วมกับเพื่อน	3	7.0	40	93.00		
อยู่หอพักโดยลำพัง	4	40.0	6	60.00		
อื่นๆ	1	20.0	4	80.00		
พื้นฐานครอบครัว					2.04	.73
บิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน	34	9.4	327	90.6		
บิดาและมารดาหย่าร้างกัน	7	10.3	61	89.7		
บิดาและมารดาเสียชีวิต	1	14.3	6	85.7		
มารดาเสียชีวิต	0	0.00	8	100.0		

ข้อมูล	สูบบุหรี่		ไม่สูบบุหรี่		λ^2	P Value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
บิดาเสียชีวิต	0	0.00	9	100.0	0.54	.97
ผู้อุปการะเลี้ยงดู						
บิดาและมารดา	35	9.6	329	90.4		
บิดา	2	8.0	23	92.0		
มารดา	3	7.1	39	92.9		
ผู้ปกครอง	2	10.0	18	90.0		
อื่นๆ	0	0.0	20	20.0		
รายรับต่อเดือน					9.94	.08
<2,000 บาท	2	12.5	14	87.5		
2,000-5,000 บาท	14	7.2	181	92.8		
5,000-8,000 บาท	14	9.2	139	90.8		
8,000-10,000 บาท	9	19.1	38	80.9		
>10,000 บาท	3	7.1	39	92.9		
รายจ่ายต่อเดือน					18.77	.00
<2,000 บาท	1	7.7	12	92.3		
2,000-5,000 บาท	15	6.5	217	93.5		
5,000-8,000 บาท	1	12.0	125	88.0		
8,000-10,000 บาท	8	17.4	38	82.6		
>10,000 บาท	1	5.0	19	95.0		
ความรู้					7.02	.01
ผ่านเกณฑ์	15	6.8	207	93.2		
ไม่ผ่านเกณฑ์	27	11.7	204	88.3		

พฤติกรรมการสูบบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่พบว่า สาเหตุที่เริ่มสูบบุหรี่อยากทดลองสูบ ร้อยละ 45.24 รองมามีความเครียดวิตกกังวล ร้อยละ 33.33 จำนวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อวันส่วนใหญ่ 2-5 มวน ร้อยละ 45.24 สูบทุกวัน ร้อยละ 45.23 รองมาสูบสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 19.04 ยี่ห้อบุหรี่ที่สูบ ส่วนใหญ่ไม่มียี่ห้อ ร้อยละ 38.10

แหล่งของบุหรี่ที่ได้มาส่วนใหญ่ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ร้อยละ 61.90 ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ส่วนใหญ่น้อยกว่า 100 บาทต่อเดือน ร้อยละ 35.71 โอกาสในการสูบบุหรี่ส่วนใหญ่คือเมื่อไปเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา ร้อยละ 35.90 สถานที่ที่มักจะสูบบุหรี่ส่วนใหญ่คือ เคาหรือผับ ร้อยละ 35.29 รองมาคือที่พักอาศัย ร้อยละ 29.41 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุการสูบบุหรี่			ได้รับจากเพื่อน	6	14.28
อยากทดลองสูบบุหรี่	19	45.24	ซื้อจากซูเปอร์มาร์เกต	5	11.90
มีความเครียด/วิตกกังวล	14	33.33	ซื้อจากผู้เร่ขายตามตลาด	3	7.14
เพื่อเข้าสังคม	13	30.95	ซื้อจากเครื่องขายบุหรี่อัตโนมัติ	1	2.38
ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนสูบบุหรี่	5	11.90	ซื้อจากคอฟฟี่ชอป หรือร้านอาหาร	0	0.00
ตามอย่างสมาชิกในครัวเรือน	3	7.14	ได้รับจากครอบครัว	0	0.00
เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่	2	4.76	ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ต่อเดือน		
ตามอย่างดาราหรือบุคคลที่ตนชื่นชอบ	2	4.76	< 100 บาท	15	35.71
เพื่อความโก้เก๋ เท่	1	2.38	101-500 บาท	18	42.86
จำนวนบุหรี่ที่สูบบุหรี่ต่อวัน			501-1000 บาท	8	19.05
<1 มวน	11	26.19	> 1000 บาท	1	2.38
1 มวน	6	14.29	โอกาสในการสูบบุหรี่		
2-5 มวน	15	35.71	เมื่อไปเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา	28	35.90
6-10 มวน	6	14.29	เมื่อต้องการผ่อนคลายความเครียด	25	32.05
10 มวน	1	2.38	เมื่อสังสรรค์กับเพื่อน	15	19.23
> 10 มวน	3	7.14	สูบบุหรี่เป็นประจำเมื่อมีเวลาว่าง	9	11.54
ความถี่ในการสูบบุหรี่			อื่น ๆ	1	1.28
ทุกวัน	19	45.23	สถานที่ที่ทำงานมักจะสูบบุหรี่		
วันเว้นวัน	1	2.38	รถ/ผ้า	24	35.29
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	8	19.04	ที่พักรอ	20	29.41
สัปดาห์ละครั้ง	1	2.38	ทุกที่ถ้ามีโอกาส	14	20.59
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง	5	11.90	ร้านอาหาร	7	10.29
ยี่ห้อนิรภัยที่สูบบุหรี่			อื่น ๆ	3	4.41
LM	14	33.33	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่		
Malbolo	6	14.29	ความคิดเห็นของนิสิตที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่		
กรองทิพย์	2	4.76	คิดว่า การสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ		
อื่นๆ	3	7.14	ร้อยละ 83.33 และคิดเห็นว่าการสูบบุหรี่มีผลเสียต่อคน		
ไม่มียี่ห้อ	16	38.10	รอบข้าง ร้อยละ 76.19		
ทำเอง/ยาเส้น	1	2.38	สรุปและวิจารณ์ผล		
แหล่งของบุหรี่ที่ได้มา			จากการวิจัยสรุปว่า อัตราการสูบบุหรี่ของ		
ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ	26	61.90	นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา เท่ากับร้อยละ 9.27 ซึ่งพบว่า		

ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้เริ่มสำรวจในปีแรก 2519 มีอัตรา ร้อยละ 30.1 จากนั้นสำรวจอีกหลายครั้งพบว่าแนวโน้มจะลดลงเรื่อยๆ เหลือ ร้อยละ 17.5 ในปี 2549

เมื่อนำข้อมูลมาศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ระหว่างผู้ที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ การอยู่ร่วมกับครอบครัว รายจ่ายและความรู้ โดยเพศชายสูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปัจจัยการอยู่ร่วมกับครอบครัวในงานวิจัยนี้พบว่านิสิตที่อยู่หอพักโดยลำพังมีอัตราการสูบบุหรี่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นที่ผ่านมาของ เมริธตัน มั่นวงศ์, สุขุมมาลย์ ประสมศักดิ์ และชูชัย ศุภวงศ์ มักพบผู้ที่สูบบุหรี่ไม่ได้อยู่กับครอบครัวแต่มักจะอยู่หอพักกับเพื่อน⁴⁻⁶ ปัจจัยด้านรายจ่าย พบว่านิสิตที่มีรายจ่ายสูงสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ พบว่านิสิตที่สูบบุหรี่มีความรู้ต่ำกว่านิสิตที่ไม่สูบบุหรี่ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ภูมิภาคเดิม พื้นฐานทางครอบครัว ผู้อุปการะเลี้ยงดู และรายได้

ส่วนพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า สาเหตุที่เริ่มสูบบุหรี่ส่วนใหญ่เป็นอยากทดลองสูบบุหรี่ รong มาเป็นมีความเครียดวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ คันธธาศิริ เรื่องพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า เหตุผลของผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่คือ อยากทดลองสูบบุหรี่และมีความเครียด โดยคิดเป็น ร้อยละ 65.1 และ 53.5 ตามลำดับ⁷ จำนวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อวันส่วนใหญ่เป็น 2-5 มวน ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของนายสมพงษ์ ภักดีไพโรจน์ เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบมากที่สุดคือ 11-20 ของต่อ

เดือนโดยคิดเป็นร้อยละ 43° ความถี่ในการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ทุกวัน รong มาสูบบุหรี่สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ยี่ห้อบุหรี่ที่สูบ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ไม่มียี่ห้อ รong ลงมานิยมสูบบุหรี่ยี่ห้อ LM และน้อยสุดสูบบุหรี่มีมวนเอง/ใช้ยาเส้น แหล่งของบุหรี่ที่ได้มาส่วนใหญ่ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ รong มาคือได้รับจากเพื่อน และน้อยสุดคือซื้อจากคอฟฟี่ชอป/ร้านอาหาร/ครอบครัว ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ ส่วนใหญ่น้อยกว่า 100 บาทต่อเดือนน้อยสุดคือ 900-1000 บาทต่อเดือน โอกาสในการสูบบุหรี่ส่วนใหญ่คือ เมื่อไปเที่ยวกลางคืน/ดื่มสุรา รong มาคือ เมื่อต้องการผ่อนคลายความเครียด สถานที่ที่มักจะสูบบุหรี่ส่วนใหญ่คือ สถานบันเทิง (เชคหรือผับ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ronald A. Dovell⁹

เมื่อสอบถามความคิดเห็นผลของการสูบบุหรี่ พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจร้อยละ 83.33 และมีความคิดเห็นว่าการสูบบุหรี่มีผลเสียต่อคนรอบข้างร้อยละ 76.19 แสดงให้เห็นว่ายังมีนิสิตบางส่วนที่คิดว่าการสูบบุหรี่ไม่มีผลเสียต่อระบบหายใจและคนรอบข้าง จากการทบทวนเอกสารพบว่าร้อยละ 90 ของมะเร็งปอดมีสาเหตุมาจากการสูบบุหรี่และ ในผู้ที่ไม่สูบบุหรี่เป็นมะเร็งปอด ร้อยละ 30 ที่เป็นผลมาจากการได้รับควันบุหรี่ที่ผู้อื่นสูบ¹⁰

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาในเชิงลึกถึงพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ และความสัมพันธ์ในครอบครัว เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าอัตราผู้ที่สูบบุหรี่โดยที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาค่อนข้างสูง และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคหรืออันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ให้มากขึ้นและสม่ำเสมอ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่สนับสนุนงบประมาณ ขอขอบคุณอาจารย์

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ศาสตราจารย์ เสาวคนธ์ ผู้ช่วยวิจัย (นิสิตแพทย์ รุ่นที่ 2) ได้แก่ นายกฤษณวัฒน์ รัศมี นายฉัตร เอี่ยมศิริกิจ นายชฎานนท์ วงศ์ลือ นางสาวญาณิศา เครือวัลย์ นางสาวธารทิพย์ ดีประมาณ นายพงษ์ฉัตรภูมิ ต่อพงษ์พันธุ์ นางสาวดลยา เอกวิชกุล และนางสาว สุจิตรา ปานย้อย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน วิจัยคณะแพทยศาสตร์ และนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนทำให้งานวิจัยสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ทุกประการ

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข...สธ.เผย คนไทยเสี่ยงมะเร็งสูบบุหรี่ 16 ล้านคน [อินเทอร์เน็ต]. 2553 [20 มิถุนายน 2553]. สืบค้น จากเว็บไซต์ : http://pr.moph.go.th/iprg/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?idHot_new=5692
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.สถานการณ์การสูบบุหรี่ [อินเทอร์เน็ต]. 2553 [20 มิถุนายน 2553]. สืบค้น จากเว็บไซต์ : http://service.nso.go.th/nso/g_knowledge/files/smoke50.pdf
3. งานทะเบียนและสถิตินิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา. จำนวนนิสิตทั้งหมด[อินเทอร์เน็ต]. 2553 [20 มิถุนายน 2553]. สืบค้นจากเว็บไซต์: <http://buu.ac.th/>
4. Yamane, Taro. Statistics: An introductory analysis. New York: Harper and Row; 1967.
5. เมธีรัตน์ มั่นวงศ์. พฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี; 2551; 10(1): 58-71.
6. สุขุมาลัย ประสมศักดิ์. ปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขต กรุงเทพมหานคร. [อินเทอร์เน็ต]. 2553 [20 มิถุนายน 2553]. สืบค้นจากเว็บไซต์: http://www.stjohn.ac.th/department/university2007/research_New/research088.html
7. ชูชัย ศุภวงศ์, สุภกร บัวสาย, นวลอนันต์ ตันติเกตุ. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนไทย. นนทบุรี : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. 2540.
8. ลดาวัลย์ คันธธาศิริ. พฤติกรรมการสูบบุหรี่และปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่; 2550.
9. สมพงษ์ ภัคดีไพโรจน์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่; 2550.
10. Ronald A. Dovell. Smoking Behavior [Serial online] 2008. [Cited 2010 Jun 20]. Available from: <http://www.encyclopedia.com/doc/1G2-3404000785.html>
11. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ.สถานการณ์การบริโภคยาสูบสูบบุหรี่ [อินเทอร์เน็ต]. 2553 [20 มิถุนายน 2553]. สืบค้นจากเว็บไซต์ : http://www.thaiantitobacco.com/th/index.php?option=com_content&task=view&id=162&Itemid=41